

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Cob/99/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124272271
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2026:6124272271.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: Nemzeti Útdíjlesztési Szolgáltató Zrt., so sídlom v Maďarsku, Váci út. 45B, 1137 Budapešť, IČ: 01-10-043108, zastúpený: PETKOV & Co s.r.o., so sídlom v A., B. XX, proti žalovanému: KB contracting, s.r.o., so sídlom v C. D. E., F. G. XXXX/XX, IČO: 45 557 128, zastúpený: AK Berčo s.r.o., so sídlom v C. D. E., F. G. XXXX/XX, IČO: 54 329 281, o zaplatenie 63,53 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 29. januára 2025, sp. zn. 30Cb/47/2024

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok Mestského súdu Košice zo dňa 29. januára 2025, č. k. 30Cb/47/2024-123 v napadnutej vyhovujúcej časti výroku II., ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 63,53 € a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 40 €.

Z r u š u j e rozsudok Mestského súdu Košice zo dňa 29. januára 2025, č. k. 30Cb/47/2024-123 v napadnutej vyhovujúcej časti výroku II., ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 40 € a vo výroku III. o náhrade trov konania a v tomto rozsahu vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti 30 € z titulu náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (I.), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 63,53 €, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 40 € a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (II.) a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktorú je povinný zaplatiť žalovaný (III.).

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe z 30.03.2024, ktorou si žalobca uplatnil voči žalovanému pohľadávku vzniknutú titulom použitia spoplatnenej cesty v H. bez platného oprávnenia (bez úhrady e-matrice) v sume 63,53 €. Pri výpočte tejto sumy žalobca vychádzal zo zvýšenej sadzby pohľadávky 32 700,- HUF (83,43 € - EUR/HUF 391.95), z ktorej odpočítal sumu 19,90 €, ktorú mu žalovaný uhradil dňa 5.12.2022. Výška nákladov na uplatnenie pohľadávky zodpovedá sume „tarify“ a tzv. režijných paušálov za tri úkony právnej služby, spolu v sume 86,79 €, ktorú si advokát, vzhľadom na výšku vymáhanej pohľadávky, najprv znížil po zaokrúhlení na 70 € a následne v replike zobral svoj nárok v tejto časti späť v rozsahu 30 €, pretože zistil, že jeho zmluvný partner pri doručovaní výzvy zo dňa 29.2.2024 pochybil. Zároveň si žalobca uplatnil aj paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 40 €.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že dňa 23.4.2022 v čase o 22:22:56 hod., na mieste kontroly: Gy10B-M30 H. (22,2 km) haladó, došlo k prevádzke motorového vozidla s EVČ: C., registrovaného v Slovenskej republike a zaradeného do platobnej kategórie D2, ktorého držiteľom bol v čase kontroly žalovaný, k použitiu spoplatnenej cesty bez platného oprávnenia. Výzvou zo dňa 29.08.2022 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 59,90 € bezodkladne, najneskôr do 60 dní od jej doručenia. Uplatňovaná suma predstavovala základnú sadzbu pohľadávky za sankčný poplatok vo výške 8.170,- HUF (19,90 €) a náhradu nákladov vo výške 40 €, to všetko v prípade, ak ju žalovaný zaplatí do 60 dní od doručenia výzvy. V prípade, ak žalovaný zaplatí po 60 dňoch od doručenia výzvy, výška pohľadávky je 32 700,- HUF (79,66 €) a náhrada nákladov 70 € plus náklady súdneho konania. Výzva bola žalovanému doručená dňa 09.09.2022 (RF851280054SK).

4.1. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa čl. 4 ods. 1, čl. 62 ods. 1, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, čl. 1 ods. 1, 2 ods. 1, čl. 4 ods. 1, čl. 31, čl. 32 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II), § 33 ods. 2, § 33/A, § 33B ods. 1. 5, 8 maďarského zákona č. I/1988 o cestnej doprave v znení účinnom od 17.2.2022 do 31.12.2022 a § 1, § 8 ods. 1, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1, 6, § 12 ods. 1, 4, Prílohy č. 3 Nariadenia Ministerstva Inovácií a Technológií (ITM) č. 45/2020. (XI. 28.) o diaľniciach, rýchlostných cestách, hlavných cestách, ktoré je možné používať na základe úhrady poplatku za používanie a o výške týchto poplatkov v znení účinnom od 18.2.2022 do 14.10.2022, na podklade ktorých dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

4.2. Súd považoval za irelevantnú obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že mal zakúpenú „diaľničnú známku“ a nevedel, že motorové vozidlo je zaradené do kategórie D2 a nebol na to upozornený ani na čerpacej stanici pri nákupe diaľničnej známky, nakoľko aj v takýchto prípadoch pri kúpe chybné e-matrice nevzniká oprávnenie na použitie spoplatnenej cesty. Ustálil, že bolo povinnosťou žalovaného skontrolovať si správnosť údajov a doplnil, že nie je povinnosťou zamestnancov čerpacej stanice zákazníkov upozorňovať na chybnú kúpu e-matrice.

4.3. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnenú sumu 40 € titulom nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, súd dospel k záveru, že tento nárok vyplynul z § 11 ods. 7 Nariadenia ITM č. 45/2000. Náklady vzniknuté pri uplatnení pohľadávky žalobcu voči žalovanému sú spojené s poskytnutím právnej služby žalobcovi a ich výška je vo vzťahu advokát - žalobca (klient) určená pre účely mimosúdneho uplatnenia v sume zodpovedajúcej tarifnej odmene advokáta (ďalej len „tarifa“) a tzv. režijným paušálom, a to podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnuté právne služby v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Vyhláška“). Minimálna výška tarify za jeden úkon právnej služby je Vyhláškou určená na 16,60 € (§ 10 ods. 1 Vyhlášky). Ku každému úkonu právnej služby je advokát oprávnený uplatňovať tzv. režijný paušál, pre rok 2022 určený vo výške 11,63 € a pre rok 2024 určený vo výške 13,73 € . V tejto veci advokát v predsúdnom štádiu vykonal pre žalobcu podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) Vyhlášky dva úkony právnej služby, a to v roku 2022 : 1./ prevzatie a prípravu zastúpenia a 2./ písomné podanie (výzva) protistrane / t.j. „Výzva na zaplatenie sankčného poplatku za neoprávnené použitie spoplatnených ciest v H.“ zo dňa 29.08.2022. Uvedená výzva bola žalovanému preukázateľne zaslaná a tiež aj doručená. Výška nákladov na uplatnenie pohľadávky žalobcu voči žalovanému tak zodpovedá sume „tarify“ a tzv. režijných paušálov podľa Vyhlášky za dva úkony právnej služby, spolu vo výške 56,46 €. Žalobca si ich uplatnil len v zníženej výške (§ 13 ods. 1 Vyhlášky) v sume (po zaokrúhlení) 40,- €. Súd uviedol, že bez vykonaného úkonu - „Výzvy na zaplatenie sankčného poplatku za neoprávnené použitie spoplatnených ciest v Maďarsku“ zo dňa 29.08.2022 by žalobca ani nemohol pristúpiť k uplatneniu svojho nároku súdnou cestou, nakoľko v zmysle § 33B ods. 5 zák. č. I/1988 bolo jeho povinnosťou vyzvať žalovaného v 60 dňovej prekluzívnej lehote na úhradu základného náhradného poplatku, v opačnom prípade by tento nárok už nemohol uplatniť na súde a súd by musel na uvedenú skutočnosť prihliadať z úradnej moci.

4.4. Nakoľko žalobca preukázal, že v zmysle zákona č. IX/2016 o paušálnej náhrade nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky má nárok aj na paušálnu náhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky v sume 40,- eur, súd mu ju priznal v uvedenej výške.

4.5. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal plne úspešnému žalobcovi.

5.1. Proti vyhovujúcemu výroku II. a výroku o trovách konania III. podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ich odvolací súd zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil pritom odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP.

5.2. Má za to, že vo veci nerozhodoval vecne a miestne príslušný súd, a teda ani zákonný sudca, pretože spor medzi ním a žalobcom je občianskoprávnej povahy, čo konštatoval i Najvyšší súd SR v uznesení z 26.02.2025 sp. zn. 1Ndob/66/2024. Vyjadril názor, že v danej veci mal rozhodovať Okresný súd Spišská Nová Ves.

5.3. Za nesprávne považuje aj to, že mu súd uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 2 krát po 40 €. Argumentoval pritom úvahou, že pokiaľ je predpokladom uplatnenia pohľadávky zaslanie výzvy v prekluzívnej lehote, potom náklady na túto výzvu nemôžu byť osobitne vymáhané ako istina. Tvrdil tiež, že slovenská advokátska kancelária nemôže titulom náhrady týchto nákladov vychádzať z verejnoprávnych predpisov Maďarskej republiky. Napokon poukázal na to, že keďže sa jedná o občianskoprávny nárok, nemožno uvažovať ani o priznaní paušálnej náhrady za uplatnenie pohľadávky.

5.4. Súdu prvej inštancie vytyka i to, že priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania a nezohľadnil pritom, že žalobca vzal časť žalovanej istiny vo výške 30 € späť a súd v tejto časti konanie zastavil.

6. Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP) oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že (odvolanie) je čiastočne dôvodné.

8. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 27.1.2026 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

9. Predmetom odvolacieho prieskumu boli iba napadnutý vyhovujúci výrok II. a výrok o náhrade trov konania III., ktoré boli odvolaním napadnuté (výrok I., ktorý nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť).

10. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP, t.j. že neboli splnené procesné podmienky (a/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

11. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP nie je naplnený a že námietka vecnej, miestnej a podľa obsahu odvolania i kauzálnej nepríslušnosti súdu vznesená žalovaným v odvolacom konaní nie je dôvodná.

12. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Civilný sporový poriadok ustanovuje zásadnú podmienku, že vo všetkých veciach prioritne majú rozhodovať okresné sudy a sudy krajské majú v rámci dvojinštančného súdneho konania plniť funkciu súdov odvolacích. Vecná príslušnosť priamo súvisí s konaním na súde prvej inštancie v tom zmysle, že každá prejednávaná vec musí byť najskôr prejednávaná na súde prvej inštancie. Spor o vecnej príslušnosti teda môže nastať jedine medzi okresným (resp. mestským) a krajským súdom (por. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540 s., str. 131,132).

14. Vzhľadom k tomu, že v danej veci nebolo sporné, že vec mal prejednať a rozhodnúť ako súd prvej inštancie okresný, resp. mestský súd, nie je náležitou odvolacia námietka žalovaného, že Mestský súd Košice rozhodoval ako vecne nepríslušný súd.

15. Pokiaľ ide o kauzálnu a miestnu príslušnosť, odvolací súd zistil, že žalobca podal na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 30.03.2024 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní. Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz dňa 24.04.2024 sp. zn. 33Up/772/2024 a následne,

dňa 29.7.2024 postúpil vec Mestskému súdu Košice ako súdu príslušnému na jej prejednanie, nakoľko žalobca (po vecne podanom odpore žalovaného) v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zák. č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní.

16. Mestský súd Košice doručoval stranám sporu oznámenie, že vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Mestského súdu Košice, vyzval ich, aby sa v určenej lehote od doručenia výzvy písomne vyjadrili, či súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania podľa § 177 ods. 2 písm. b/ CSP a zároveň ich poučil o procesných právach. Žalovaný, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, v odpovedi na túto výzvu žiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Následne súd prvej inštancie vo veci meritórne rozhodol.

17. Žalovaný následne až v podanom odvolaní proti tomuto meritórnemu rozhodnutiu začal tvrdiť, že spor medzi ním a žalobcom je občianskoprávnej povahy, podporne pritom argumentujúc uznesením Najvyššieho súdu SR z 26.02.2025 sp. zn. 1Ndob/66/2024. Vyjadril názor, že v danej veci mal rozhodovať Okresný súd Spišská Nová Ves.

18. Najvyšší súd SR v uznesení z 26.02.2025 sp. zn. 1Ndob/66/2024 rozhodol, že príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu (vedeného na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 43Cb/40/2024) je Okresný súd Spišská Nová Ves. Rozhodol tak o nesúlase Mestského súdu Košice s postúpením veci založenom na úvahe, že spor nie je obchodnoprávnej, ale občianskoprávnej povahy. Spor sa pritom týkal tých istých strán ako v predmetnej veci. Predmetom sporu bolo tiež zaplatenie pohľadávky vzniknutej titulom neoprávneného prevádzkovania motorového vozidla v držbe žalovaného na spolplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku.

19. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

20. Podľa § 41 CSP, súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

21. Hoci je žiaduce, aby z dôvodu povahy sporu, tento prejednávali a rozhodovali súdy, ktoré sú naň kauzálné príslušné, zákonodarca v určitom momente súdneho konania odstraňuje nedostatok procesnej podmienky kauzálnej nepríslušnosti súdu. Z ustanovenia § 40 CSP, aj s prihliadnutím na jeho ústavnokonformný výklad (čl. 2 ods. 3 ústavy), vyplýva, že nie je vylúčené, aby strana sporu úspešne uplatnila námietku kauzálnej nepríslušnosti. Teda je nie len vecou súdu, ale aj strán sporu, aby tieto, v zmysle zásady vigilanti bus iura scripta sunt, uskutočnili procesnú aktivitu v prípade nedostatku kauzálnej príslušnosti súdu, a to pod sankciou zhojenia tohto nedostatku.

22. Vzhľadom k tomu, že konajúci súd (riadiac sa nikým nenamietanou a dovtedy nespornou obchodnoprávnou povahou sporu), ani strany sporu v danej veci neuskutočnili svoju procesnú aktivitu, hoci boli právne zastúpené, došlo k zhojeniu nedostatku kauzálnej príslušnosti tak, ako to predpokladá § 40 CSP veta za bodkočiarkou. Navyiac vzhľadom k zneniu ust. § 41 CSP a procesnej pasivite žalovaného vo vzťahu k námietke miestnej príslušnosti odvolací súd dospel k záveru, že boli splnené procesné podmienky, aby vo veci konal a meritórne rozhodol Mestský súd Košice.

23. Odvolací súd preto pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého vyhovujúceho výroku č. II a dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 63,53 €. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody tohto výroku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto len odkazuje so zreteľom na absentujúce konkrétne odvolacie námietky (§ 387 ods. 2 CSP).

24. Druhou skupinou (konkrétnych) odvolacích námietok žalovaný napadol vyhovujúci výrok II. rozsudku týkajúci sa priznania nákladov spojených s uplatnením pohľadávky a paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP..

25. Žalovaný v kontexte takto vznesených námietok argumentoval úvahou, že pokiaľ je predpokladom uplatnenia pohľadávky zaslanie výzvy v prekluzívnej lehote, potom náklady na túto výzvu nemôžu byť osobitne vymáhané ako istina. Uviedol tiež, že slovenská advokátska kancelária nemôže titulom náhrady týchto nákladov vychádzať z verejnoprávnych predpisov Maďarskej republiky.

26. Podľa § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

27. Príslušenstvom pohľadávky sú aj vynaložené náklady na odmenu za právnu službu poskytnutú mimo súdneho konania v súvislosti s uplatnením pohľadávky (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3 M Obdo 2/2).

28. V danej veci nebolo sporné, že obhajca žalobcu v roku 2022 preukázateľne prevzal a pripravil zastúpenie žalobcu a zaslal písomnú výzvu žalovanému. Z podanej žaloby je zrejmé, že náhradu týchto úkonov právnej služby si žalobca uplatnil titulom nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, t.j. ako príslušenstvo pohľadávky, čo potvrdzuje aj ich formálne oddeľovanie od istiny v príslušných podaniach vo veci samej. Nie je preto možné prisvedčiť odvolacej argumentácii žalovaného, že žalobca si tieto náklady osobitne vymáhal ako istinu.

29. Nenáležitým je i názor žalovaného, že slovenská advokátska kancelária nemôže titulom náhrady týchto nákladov vychádzať z verejnoprávnych predpisov Maďarskej republiky. Správne v tejto súvislosti súd prvej inštancie ustálil, že tento nárok má svoj právny základ v § 11 ods. 7 Nariadenia ITM č. 45/2000, v zmysle ktorého je žalobcom využitý spolupracujúci partner pri výbere náhradného poplatku oprávnený uplatniť aj svoje preukázateľné náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním náhradného poplatku. Aplikabilita maďarských právnych predpisov pritom nebola žalovaným v priebehu konania učená spornou (č.l. 13) a jej opodstatnenosť priamo vyplýva zo súdom prvej inštancie citovaných článkov Nariadenia Rím II. Pokiaľ preto žalobca využil ako svojho spolupracujúceho partnera slovenskú advokátsku kanceláriu, táto poskytovala svoje právne služby na Slovensku a nedošlo k inej dohode medzi žalobcom a jeho právnym zástupcom, postupoval žalobca správne, ak si svoj nárok následne vyčíslil podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnuté právne služby v znení neskorších predpisov.

30. Vychádzajúc z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti výroku II. týkajúcej sa istiny a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

31. Pokiaľ ide o paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, súd prvej inštancie priznal žalobcovi 40 €, pretože v zmysle zák. č. IX/2016 o paušálnej náhrade nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky preukázal, že na ne má nárok. Žalovaný s týmto názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil poukazujúc pritom na občianskoprávnu povahu žalovaného nároku.

32. Podľa bodu 3. § (1) (maďarského - pozn. odvolacieho súdu) zák. č. IX/2016 o paušálnej náhrade nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky (č.l. 43), v prípade omeškania s plnením platobnej povinnosti vyplývajúcej z obchodnej transakcie zo strany dlžníka, v prípade zmluvy medzi podnikateľskými subjektami alebo zo strany zmluvného úradu v prípade zmluvy s podnikateľským subjektom (ďalej spoločne len: dlžník) môže veriteľ požadovať na pokrytie nákladov vzniknutých s uplatnením pohľadávky sumu vo forintoch zodpovedajúcu štyridsiatim eurám určenú v prvý deň omeškania na základe oficiálneho stredového devízového kurzu Maďarskej národnej banky.

33. Samotný inštitút paušálnej náhrady nákladov bol (aj) do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaný zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/7/EÚ zo dňa 16.02.2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách. Členské štáty EÚ, a teda aj Maďarská republika dostali na transponovanie smernice priestor do 16.03.2013, čo je zároveň deň, kedy prišlo k zrušeniu predchádzajúcej smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/35/ES z 29.6.2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách. Slovenská republika si svoju úlohu splnila novelou Obchodného zákonníka v podobe zákona č. 9/2013 Z.z. z 18.12.2012, ktorým sa mení a dopĺňa Obchodný zákonník. Uvedenou novelou prišlo, s účinnosťou od 01.02.2013, k transponovaniu článku

6 bod 2 smernice č. 2011/7/EÚ do Obchodného zákonníka v podobe § 369c ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka.

34. Pokiaľ ide o význam a zmysel paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, v interpretačnom stanovisku (FAQs) Európskej komisie k smernici EÚ č. 2011/7/EU,1), vydaného dňa 06.04.2016 práve za účelom vyvrátenia akýchkoľvek interpretačných nedorozumení alebo nejednoznačností, Komisia hneď v úvode stanoviska zdôrazňuje, že Smernica upravuje obchodné transakcie medzi verejnými orgánmi a podnikmi (firmami), ako aj výlučne medzi podnikmi. Verejné orgány sú povinné zaplatiť za tovar a služby, ktoré si zaobstarajú, do 30 dní alebo za veľmi výnimočných okolností do 60 dní (napr. oblasť zdravotníctva v zmysle bodu 25 preambuly smernice). Podniky sú povinné zaplatiť svoje faktúry do 60 dní, môžu si však zvoliť dlhšiu splatnosť, pokiaľ je to v zmluve s ich obchodným partnerom výslovne dohodnuté a pokiaľ to pre veriteľa nie je hrubo nespravodlivé (napr. v oblasti verejného zdravotníctva). V prípade oneskorenej platby majú veritelia automaticky nárok na úroky z omeškania a minimálne 40 eur ako kompenzáciu nákladov na vymáhanie.

35. Z vyššie popísaných ustanovení rezultuje, že nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vzniká v prípade omeškania s plnením platobnej povinnosti vyplývajúcej z obchodnej transakcie zo strany dlžníka, v prípade zmluvy medzi podnikateľskými subjektami alebo zo strany zmluvného úradu v prípade zmluvy s podnikateľským subjektom.

36. V uznesení z 26.02.2025 sp. zn. 1Ndob/66/2024 Najvyšší súd SR konštatoval, že vzhľadom na charakter pohľadávky (o aký ide aj v danej veci) nejde o spor patriaci do obchodnoprávnej agendy, v ktorej je daná príslušnosť Mestského súdu Košice podľa § 22 písm. b/ CSP, ale o spor patriaci do občianskoprávnej agendy. Platí to bez ohľadu na to, či sú účastníkmi právneho vzťahu podnikatelia. Najvyššiemu súdu SR zároveň neboli zrejme ani iné okolnosti, pre ktoré by bolo možné spor medzi stranami (totožnými ako v danej veci – pozn. odvolacieho súdu) posúdiť ako spor, ktorého povaha je rozhodujúca pre určenie kauzálne príslušného súdu podľa § 22 až 33 CSP, resp. podľa príslušných ustanovení osobitných zákonov.

37. Z odôvodnenia napadnutého výroku rozhodnutia nie je zrejme na základe akých skutkových okolností a právnych úvah súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v zmysle zák. č. IX/2016 preukázal, že má nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Ako je to zrejme z vyššie citovaných ustanovení, nárok môže vzniknúť len z právneho vzťahu medzi podnikateľskými subjektami alebo zo strany zmluvného úradu v prípade zmluvy s podnikateľským subjektom. Súd prvej inštancie sa v tomto kontexte vôbec nezaoberal povahou právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ani okolnosťami, pre ktoré (by) bolo možné spor medzi stranami posúdiť ako obchodný.

38. Nakoľko tento nedostatok, vzhľadom na povahu a rozsah jeho procesných dôsledkov, nebolo možné efektívne napraviť v odvolacom konaní, došlo tým k naplneniu dôvodu, pre ktorý odvolaciemu súdu z pohľadu ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP neostávalo iné ako rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti a tiež v závislom výroku o trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP), zrušiť a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie.

39. Úlohou súdu po vrátení veci bude na základe doposiaľ vykonaného dokazovania opätovne posúdiť (ne)dôvodnosť nároku žalobcu na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v kontexte tvrdení žalovaného o občianskoprávnej povahe tohto sporu, podporených názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovaným v uznesení z 26.02.2025 sp. zn. 1Ndob/66/2024. Podstatným bude tiež ustáliť, či tento právny názor determinuje aj povahu právneho vzťahu medzi stranami, a teda či môžu byť, resp. sú účastníkmi vzťahu podnikateľské subjekty (opodstatňujúce aplikabilitu maďarského zák. č. IX/2016). Súd prvej inštancie sa pritom vysporiada so všetkými skutkovo a právne súvisiacimi okolnosťami, v nadväznosti na to opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 220 CSP, a aby mohlo byť predmetom kontroly tak zo strany žalovaného, ako aj predmetom odvolacieho prieskumu.

40. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, žalovaný vytýkal súdu prvej inštancie, že pri rozhodovaní vôbec neprihliadol na to, že žalobca vzal časť svojho nároku späť a súd v tejto časti konanie zastavil (výrokom I.).

41. V tejto súvislosti odvolací súd dáva súdu prvej inštancie do pozornosti, že ak dôjde k čiastočnému zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia časti žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať aj procesnú zodpovednosť za daný výsledok sporu na oboch procesných stranách, teda na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaného. Kritérium procesného zavinenia (§ 256 CSP) treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana vzala neskôr žalobu späť, t. j. či žalovaný splnil všetko čo žalobca požadoval (vrátane príslušenstva) alebo nie.

42. V danej veci súd prvej inštancie pochybil aj pri rozhodovaní o trovách konania, keď sa riadil len zásadou úspechu (zásada zodpovednosti za výsledok sporu - § 255 CSP) a priznal žalobcovi náhradu v plnom rozsahu bez toho, aby reflektoval na to, že žalobca vzal späť svoju žalobu v časti príslušenstva a v tejto časti súd konanie zastavil. Úlohou súdu prvej inštancie preto bude tieto nároky strán sporu právne posúdiť aj podľa § 256 ods. 1 CSP, komplexne pritom vyhodnotiť všetky do úvahy prichádzajúce kritériá a zásady, ustáliť či, ktorá zo strán a z akých dôvodov procesne zavinila čiastočné zastavenie konania, osobitne sa zaoberajúc dôvodmi, pre ktoré žalobca zobral svoju žalobu sčasti späť, opätovne posúdiť nároky sporových strán na náhradu trov konania a v závislosti od výsledkov týchto zistení, ako aj po opätovnom posúdení časti príslušenstva žalovaného nároku opätovne rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania sporových strán.

43. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach

podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP)